

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, szombat 1910. október 29.

247 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viaio dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefontszáma (sürgős esetekben) 932.

Felolós szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előtterest ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A kultura jegyében.

Ezer sebe van az országnak. A társadalom minden osztálya tele van jajjal, panaszszal. Sok a munka; csekély a fizetés, nehéz a megélhetés. A kulturember háta rabigában görnyed.

A kultura felszabadítja az érzések logikáját, kicsiszolja, kifejleszti izlésüket, de ritkán elégti ki azokat. A kulturember belső élete színesebb lesz. Ezer friss hangulat, átsikamló érzéshullám, vágy, fölvetődő gondolat támad a lelkében. S mindez kielégítésre vár. Szemünk gyönyörködni kíván a színek beszédes pompájában s a klasszikus alaku szobrokban. Fülünknek andalító, zsongító, kedvderítő melódiák kellene. Lelkünk eped egy-egy szép stófiért, valami főségesen tiszta gondolatért, valami világjavító szép eszméért.

Mindezekből csippecs-csuppall kaptunk is valamit. Utazgatunk, jövőnk-megyünk, nézgelődünk, vizsgálódunk, látunk, élvezünk sok mindent. De mindezek mellett maradnak a léleknek szelid kívánságai, hófehér vágyai, melyek betöltése, teljesülése csak keveseknek adatik, csak választottaknak jut ki osztályrésztül.

Mindez még nem volna nagy baj. Eszmények, vágyak emelik ki az embert a mindennapiság szürke kódéből. Addig vagyunk boldogok, amíg hevülünk, lelkesedünk, dolgozunk; amíg vannak terveink, törekvéseink; míg gátakat, vagy sziklatömböket látunk magunk előtt. És tudjuk, érezzük, hogy az akadályokon keresztül vágjuk magunkat, mert zöld gyepet érzünk a tuisó parton.

Hiszen ha jól körülnézünk, annyi tennivaló akad minden téren, ha száz karunk, száz kezünk volna: az se lenne elég. Mig eszményekért küzdünk, nem vagyunk boldogtalanok. Az élet nehézségeiben nyílik meg az élet szépségének titka.

Ha homokot, ha követ hordunk a kultura templomához: az mindegy. Csak jó lélekkel végezzük munkánkat és abban a fészt meggyőződésben, hogy munkánknak valamikor lesznek életvirágai és a kulturának lesznek sikereket termő fái.

Nemzeti közéletünkben sokfelé látjuk már a művelődés alkotásait és a komoly haladás meggyőző bizonyítékait. Csak jóra való igyekezetünk szép buzavetését a rosszakarat, gyűlölkedés, viszálykodás jégverése pocsékká ne tenné. Ne vetnének gáncot munkában roskadozó lábunk elé.

Ez a világ termőföldje mindennek, ami gonosz, alacsony és mindennek, ami szép és fenséges. Isten keze, ki tudná megfejteni magas és titkos céljait, a legellentétesebb lelki tulajdonok magvait hullatta lelkünkbe. A derék, a jó, a hü, az igaz sokszor csak arravaló, hogy áruló módon eltiportassék.

S miért? Mert a mi együgyü, verejtékes igyekezetünk szomszédunkat boszantja. Régi dolog, hogy maradi emberek nem szivesen látnak maguk körül olyanokat, kiknek egy hajszállal több a munkabírásuk, kiknek egy hajszállal intenzivebb a munkájuk, szóval: akiknek erkölcsi sulya némileg nyomná őket.

Ők vagy nem akarnak, vagy nem bírnak annyi homokot és követ hordani. Mit csinálnak hát? A homokot a szemünkbe szórják, a követ pedig homlokunk felé céloznak. Ez elszomorító. Különösen a viszálykodás, gyűlölködés viharos felhője borítja be még a kultura munkásainak láthatárát is.

Elég, ha a politika egén cikkáznak a vilálmok. Ahelyett, hogy a hazaszeretet, ügybuzgalom összeforraló tűzével táborba tömörülne azok, akiket hivatásuk vaslánczemei ugyanis egy körbe csoportosítanak. Ne békót kovácsoljunk e lánczemekekből, hanem a jóra való igyekezet és lelkesedés tüze delejezze meg azokat. Csókoljuk fényesre a kultura fegyvereit, mint a katona kardját a győzelmes csatákban. Mert nekünk is csatáznunk kell, a sötétség, elfogultság, kényelemszeretet és alacsony irigység százfejú hidrajával.

Ne azt nézzük, hogy a kultura valamelyik munkása hány mértföldnyire született működése terétől. Hanem azt, hogy itt van. Két kézzel is belemarkol a tennivalók asztagába. Derekas rendeket vág maga körül. Ahol verejtékével öntözi a földet, ahol szánt-vet a kultura mezején: ott az ő hazája. Azt a talajt ő munkájával váltotta meg. Munkája, igyekezete szerint becsüljük meg embertársainkat, amerikai módon. Ha a mi közéletünket is át lehetne gyurni a munka és szorgalom megbecsülésére!

Tán éppen a kultura mezeje az a féltve őrzött terület, az a könnyel és verejtékkel áztatott és jó igyekezettel megszentelt talaj, ahol Isten ellen való véték a gonosz hajlamok garázdálkodása.

Vegyük ki amaz embertársaink kezéből az éles követ szépszerivel, amivel homlokunknak céloznak és értessük meg velük, hogy nem szép dolog a kultura jegyében vétkezni — a kultura ellen.

Egy felfujt kártyaügy folytatása.

Közel másfél év óta hol belföldi, hol külföldi lapokban minduntalan hírek bukkantak fel egy Fiumében „gyanus körülmények között” lejátszódtott nagy kártyapartiról, melyet Nákó Sándor volt fiumei kormányzó és Pancera István kir. táblai bíró, a fiumei járásbíró-ság vezetője folytattak volna egymással. Abból, hogy a hírek minden 2—3 hónapban újból felbukkantak más-más lapokban, látszott, hogy tervszerű hadjáratról van szó. Most kiderül,

hogy a Pancera ellen indított akció mögött Fésüs György dr. kir. közjegyző áll, aki magának eddigi nyilvános szerepléseivel sem szerzett valami nagy rokonszenvet a fiumei magyarság körében. Az autonompárt által halálosan gyűlölt Pancera kir. táblai bíróval felmerült ügye sem alkalmas arra, hogy újabb barátokat szerezzen neki honfitársai körében.

„Az Est” tegnapi száma külön cikket szentel a Nákó—Pancera—Fésüs ügynek. Leközöljük belőle a Pancera által Nagyszentmiklósról küldött Roediger és Sablich révkapitányok által Nákóval felvett „jegyzőkönyvet”, valamint kivonatosan Fésüsnek és Pancerának „Az Est” számára leadott nyilatkozatait is:

Jegyzőkönyv

a f. é. június 23-án Nagy-Szent-Miklóson gróf Nákó Sándor valóságos belső titkos tanácsos, volt fiumei kormányzó és az alulirottak között lefolyt tárgyalásról.

Tárgy: A Berliner Zeitung (B. Z. am Mittag) f. évi február 3-iki számának déli kiadásában a következő hír jelent meg szó szerint való szövegében:

— Törvényszéki bíró, mint hamisjátékos. Fegyelmi eljárást indítottak egyi fiumei törvényszéki bíró ellen, mert állítólag 150,000 koronát szedett el kártyajátékban gróf Nákó Sándortól.

Tekintettel arra a körülményre, hogy az ebben a hirben kimondott vád csupán Pancera István magyar királyi táblai ítélőbíróra vonatkozhatik, ez utóbbi felkérte alulirottakat, hogy keressék fel gróf Nákó Sándor ur ő nagyméltóságát és a tényálladék pontos előadása után öle e tárgyban beható nyilatkozatot kérjenek.

Tényálladék: Miután megelőzőleg levélileg érintkezésbe léptünk ő excellenciájával és részéről abban a szives meghívásban részesültünk, hogy ekvipázsát igénybe vegyük és kastélyában megszálljunk, június 23-án este 8 órakor Nagyszentmiklósról érkezünk és vele a diner után a kérdéses tárgy felől a következő eszmecserét folytattuk:

Ő excellenciája kijelentése szerint a választ megadja az a körülmény, hogy ő a megtörtént játékpártik után is Pancera urral gyakran és barátságosan közlekedett és pedig — úgy véli — ezután még körülbelül vagy 500-szor társaságába vonta.

Ő excellenciája egyáltalán olyan értékűnek tartja ezt a vádat, mintha ő valakihez meg lett volna hiva és másnap az állna az újságban, hogy ő ott ezüstkanalat lopott, a mely vád fölött ő különben is csak mosolyogva tudna átsiklani.

Arra az ellenvetésünkre, hogy „egy gróf Nákó mindenestre teljes joggal suhanhat át megvetőleg illetén vádakon, nem azonban egy közönséges halandó, mint Pancera”, — formálisan is kijelentette, hogy ő sok esztendőre nyúló érintkezésben és a gyakori kártyapártik-

nál, melyeket játszottak, soha a legkisebb in-
korrektséget sem észlelte, pláne nem hamis
játékok, amit bizonyára nem mulasztott volna
el azonnal konstatálni és ebből a további
következtetéseket levonni.

Proprio motu kijelentette még ő excelen-
ciája, hogy — noha nincsenek följegyzései —
ugy véli, hogy Pancera a kérdéses partikban
vesztett, de mindenestre apodiklikus biztos-
sággal állíthatja, „hogy Pancerának a játékból
kifolyólag szóra érdemes haszna aligha volt.

Miután a fenti idézetekkel a tárgyat ki-
merítettnek véljük, ezennel lezárjuk jelen pro-
tokollumunkat.

Fiume, 1910. június 29-én.

Roediger Ernő magyar királyi osztálytaná-
csos, révhajókapitány és tartalékos sorhajóhad-
nagy. Sabich Modesto magyar királyi réval-
kapitány.

Fésüs közjegyző nyilatkozata.

A „Die Zeit“, „Il Piccolo“, „Berliner Zei-
tung“ hírlapokban közzétett cikkek megjelenése
ujból kinos feltűnést és megbotránkozást kel-
tettek Pancera István táblabíró személye ellen.
Tudomásom van többrendbeli kellemetlen ügyé-
ről, valamint bűnvádi feljelentésről, amelyet
testvérei ellene tettek, miért is én voltam az,
aki a becsület, a bírói állás méltósága és az
állam tekintélye érdekében lehangosabban hal-
lattam kifogásoló szavamat.

— Ő ennek ellenében a hivatalos utat
akarta fölhasználni arra, hogy bosszuját rajtam
kitöltse és engem megfélemlítsen.

— A hivatalos iratokból ezt persze sokan
tudják. Így pénzbírságot szabott ki terhemre
két hagyatéki ügyben állítólagosan tanusított
késedelmes hanyagságomért.

— Ez intézkedések ellen felfolyamodtam
s hogy jogos volt a felfolyamodásokban kife-
jezésre jutott felháborodásom, azt bizonyítja,
hogy a budapesti kir. ítélőtábla a bírságok fi-
zetése alól felmentett és bizonyítani fogja a
további hivatalos eljárás, amelyet ő provokálni
volt kénytelen az igazságügyminiszteriumnál,
hogy ellenem rágalmozás miatt az eljárás meg-
induljon, amelyben én azonban az igazság bi-
zonyításának törvényes jogával élni fogok.

Pancera táblai bíró nyilatkozata.

Hajlandó vagyok bizonyos részletekről
felvilágosítást adni, annál is inkább, mert
egyéni becsületemben a bírói méltóságot is
meg kell védelmeznem.

— Mindenekelőtt én kérdezek valamit
öntől: ismeri-e a kisvárosi társadalom lélek-
tanát? Mert ezzel kell kezdenem. Gróf Nákó
Sándor volt fiumei kormányzó bizalmas barát-
ságát élveztem és élvezem, de bármilyen meg-
tisztelő is reám nézve egy ilyen nemcsak
rangjánál, hanem egyéniségénél fogva is kiváló
férfiu barátsága, sohse kérkedtem vele. Most
azonban fel kell említenem, hogy megértse azt
a gyűlöletet és irigységet, melyet a kisvárosi
társadalomban keltett, hogy állandóan a kor-
mányzó társaságában voltam.

Akár királyi herceg, akár Hengel-müller
nagykövet vagy Grünfeld, a híres bécsi zongora-
művész volt a ház vendége, engem — ugy-
szólván: — mindennap meghívott a gróf, a
kinek intim családi köréhez tartoztam. De ez
a körülmény a kisvárosi társadalomban nem-
csak irigységet, de legendákat is keltett. Ezek
a legendák gazdátlanul keletkeztek, megnöttek
és egyre nagyobb hullámokat vetettek, anélkül,
hogy akár a gróf, akár én ezekről tudomást
szereztünk volna.

Egy szép napon álmélkodva olvastuk a
bécsi Zeit hasábjain, hogy én a gróftól másfél
milliót nyertem volna. A kormányzó, akinek
házáról a Zeit közlésében szó volt, levelet
intézett a törvényszék elnökéhez, amelyben

kijelentette, hogy nem szeretné, ha ez a felfu-
jítás cáfolatok útján túlzott jelentőségre
tenne szert.

Mikor később egy berlini ujság sértő
tendenciával ismételte meg a hírt, megindi-
tottam a peres eljárást, noha az igazságügy-
miniszter ennek megindításához az általam
kért feihatalmazást megtagadta. Hogy gróf
Nákó Sándor maga miként vélekedik az ügy-
ről és rólam, mutatja a jegyzőkönyv, amely-
nek megbízottaim által szétosztott másolatát,
mint látom ön megszerezte. Különben is hang-
súlyozom, hogy felettes hatóságomat, az igaz-
ságügyminisztert és a tábla elnökét és Thierry
elnököt, a sajtó-dolgok és a pörös eljárás
minden egyes fázisáról értesítettem és minden
lépésem az ő tudtával és helyeslésükkel történt.
A berlini lap ellen azért indítottam meg később
az eljárást, mert egyszerűen nem volt tudom-
ásom a benne megjelent hírről. Kerülő uta-
kon tudtam meg, hogy valaki, akit nem aka-
rok megnevezni és aki Fésühöz közel áll,
mindenkinek mutogatja az illető lapkivágást,
csak nekem nem.

— A mi Fésüs György közjegyzőt illeti,
tudom, hogy fölvette ellenem a harcot. Eszten-
dők hosszú során át barátok voltunk, az ő
felesége és nővérem jóbarátságban éltek, mi-
kor ez a jó viszony egyszerre megszakadt. Egy
új rendelet értelmében közjegyzőink ellen szigorubban
kellett fellépnem, így Fésüs György közjegyzőt is
meg kellett bírságnom két esetben husz husz korona
erejéig, a mint az, ha jól emlékszem, a másik közjegyzővel is tör-
tént.

Eutől a pillanattól kezdve indult meg rész-
éről az ellenségeskedés és felebbezéseiben
megvádolt fegyelmi vétségek elkövetésével.
Ezen a ponton elnémulok. A választ majd
megadja felettes hatóságom, továbbá az a pörös
eljárás, a melynek megindításához az igaz-
ságügyminiszter engedélyét kértem.

Ugy értesülünk, hogy Székely Ferenc
igazságügyminiszter megadta Pancera István
táblai ítélőbíróknak az engedelmet, hogy Fésüs
György közjegyző ellen a pörös eljárást meg-
indítsa.

UJDONSÁGOK.

— A belügyi államtitkár Fiumében.
Némethy Károly belügyi államtitkár Márkus
miniszteri titkár kíséretében a tegnap esti
budapesti gyorsvonattal Fiuméba érkezett. A
pályaudvaron az államtitkárt Wickenburg István
gróf kamarás, kormányzóhelyettes, Jekelfalussy
Zoltán kamarás, a kivándorlási biztosi hivatal
vezetője várták. Némethy a megjelent előkelő-
ségekkel a pályaudvarról a kikötőbe hajtattott
s az Ungaro-Croata „Hegedüs Sándor“ gőz-
sével több napi tartózkodásra Velencébe uta-
zott.

— A belügyminiszter a renitens városi
tanács ellen. A belügyminiszterium ma táv-
iratilag értesítette a kormányzóságot, hogy a
városi tisztviselők fizetésemelése ügyében el-
foglalt álláspontjához a városi tanácsnak elő-
terjesztése ellenére is megmarad. A miniszterium
ugyanis már előzetesen úgy határozott, hogy a
rappresentanzai határozattal megállapított fi-
zetés felemelésnek csak a felét engedi folyósít-
tatni. Wickenburg István gróf kamarás, kor-
mányzó-helyettes a táviratról értesítette a nála
épen látogatást tett Corossacz elsőalpolgármes-
tert, egyttal intézkedett, hogy a tanács még
ma írásban is értesítve legyen a miniszterium
újabb határozatáról. A távirat szerint a határo-
zat indokolása a legközelebbi napokban érke-
zik le a kormányzósághoz.

— A hangversenyegyesület estélye.
Igen előkelő közönség hallgatta tegnap végig a
Deák-szálló nagytermében Jacques von Lier
németaltoldi cellista és Kameke Lilly zongora-
művész hangversenyét. Az érdekes műsorból
különösen a Lier által leheletszerű finomsággal
eljátszott Pergolese ária és bámulatos techni-
kával előadott Goens scherzo arattak nagy tet-
szést. A hollandi mester hálából ráadásul is
kedveskedett a közönségnek. Kameke Lilly zongora-
művész játékát is tapsban részesítették.

— Leánykereskedő-banda. Egyik bécsi
lap azt írja, hogy Közép-Európában egy szé-
leskörű leánykereskedő-banda működik, amely-
nek emberei a vonatokon magányosan
utazó leányokat kelepcebe csalják s minden-
féle ígéretekkel nyilvános házakba szállítják. A
banda székhelye állítólag Budapest s az elfo-
gott tapasztalaton leányokat Fiuméba, Triesztbe,
Pólába, Zarába meg más városokba viszik s
részben eme városok nyilvános házaiban, rész-
ben pedig Európa más városainak úrt házaiban
helyezik el őket. A banda főügynökei
Wronowszki József, Felder Jakab és Steinstein
Gyula nevű egyének volnának, akik minden-
féle hangzatos címekkel szerepelnek, hogy na-
gyobb hatással legyenek a kiszemelt áldozat-
okra.

— Barcich Erazmust megoperálták.
Barcich Erazmus fiumei ügyvéd, a horvát tar-
tománygyűlés volt korelnöke tegnap megbete-
gett, miért is kezelőorvosai beszállították a
kórházba, ahol kinyult régi sérvét megoperál-
ták. A huszonöt percig tartott szerencsés kime-
netelű operációt Grossich, Jakovcich és Kissel-
jak orvosdoktorok végezték. Barcich felgyógyu-
lásáig a kórházban marad.

— Halál a hajócsavar láncai között.
Triesztből jelentik: Tegnap este 11 órakor,
mikor a „Metkovics“ Lloyd-gőzös Triesztből
Velencébe indult, a hajónak a kikötőn kívül
hirtelen meg kellett állania, mert a hajtócsavar
működését valami megakadályozta. A hajó
személyzete, mikor az akadály okát kutatta,
borzalmas felfedezést tett. A csavar láncai
között egy véreben fetregő bosnyák katonát
találtak, aki a trieszti helyőrségtől elszökve,
a hajóban el akart bujni, azonban szerencsét-
lenségére veszedelmes helyet választott. Az
odahívott mentők csak a halált konstatálták.
A szerencsétlen embernek összes bordáját be-
törtte a csavarlánc és súlyos belső sérüléseket
szennvedett.

— A reformáció évfordulója. A fiumei
egyesült protestáns egyház vasárnap, október
harmadikán délelőtt tizenegy órakor a refor-
máció évfordulója alkalmából magyar isteni-
tisztületet tart, mely alkalommal az ünnepi be-
szédet Schmiedt lelkész fogja elmondani.

— Menetrendváltozások az Ungaro-
Croata vonalain. A Magyar-Horvát tengeri
gőzhajózási r. t. vonalain 1910 november
1-étől a következő menetrendváltozások lépnek
éltbe:

Fiume—velencei vonal: a régi menetrend
szerinti utolsó járat hétfőn október 31-én lesz,
Fiuméből reggel 7.30-kor való indulással és
ugyanazon napon a Velencéből induló nappali
járat is teljesítve lesz. A téli menetrend a
Fiuméből november 1-én este 8.15-kor induló
járatl fog kezdődni.

Külön lesz megállapítva a hétfőn reggel
Fiuméből inuuló hajónak visszatérése.

Fiume—anconai vonal: Fiuméből októ-
ber 31-én hétfőn este nem lesz indulás. A téli
menetrend a Fiuméből november 1-én ked-
den reggel 7.30 órakor induló járatl kezdő-
dik.

Vannak pillanatok az ember életében,

a melyekben kétségbeesetten néz szét segítségért
és sehol sem kap tanácsot. Különösen akkor ha
nagyon meghül s nincs hozzá ideje, hogy ágyban
maradjon. Akkor azonban egyszerűen egy doboz
valódi Fay-féle szodeni és ványasztillát vesz, s
ha előírás szerint használja, meggyógyul, kényel-
mesen és a nélkül, hogy a munkáját félbeszakí-
totta volna. Fay valódi szodeni minden idevágó
üzletben 1 kor. 25 fillérért kapható, de vigyáz-
nunk kell, nehogy utánzatot kapjunk.
Főképviselet Magyarország és Ausztria részére:
W. Th. Güntzert, cs. és kir. udvari szállító, Wien
IV/I. Grosse Neugasse 17.

Flume—bucarii vonal; a régi menetrend szerinti utolsó járatok még kedden november 1-én lesznek teljesítve; november 2-ától, szerdától kezdődőleg a téli menetrend lép érvénybe, mely szerint Buccariból naponta Fiuméba reggel 7-kor és 12,30 órakor d. u. lesznek indulások míg Fiuméből Buccariba d. e. 9.30 és d. u. 3 kor.

Termesgőzhajószolgálat Cirkvenicába; November 1-étől kezdődőleg naponta csupán egy járat lesz Fiuméből d. e. 10.30-kor és visszajövet Noviból d. u. 2.30-kor való indulással.

Cherso—Rabaz—Fiume-i járat; November 1-étől e vonalon csak Rabaz-ból és Rabaz-ig lesznek járatok, Cherso érintését mellőzve.

Termesgőzhajószolgálat Fiume és Abbazia közt; a 7-órás este teljesített szolgálat még csak november 1-éig lesz fenntartva; míg november 2-ától kezdődőleg csak este 6.—órás lesznek járatok úgy Fiuméből mint Abbaziából való indulással.

Volosca-Lovrana-i partmenti szolgálat; November 1-étől további rendelkezésig e vonalon a szolgálat fel lesz függesztve.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnap, részben a mai napon a következő hajók értek: „Carpathia” angol gőzös New-Yorkból 800 hordó borral, 300 tonna rézzel és 30 tonna vegyes áruval. „Márguis Bacquehem” osztrák gőzös Triesztből üresen. „Nippon” osztrák gőzös Calcuttából 1861 bál jutával, 3700 zsák lenmaggal és 550 bál gyapjával. „Minna Horn” német gőzös Hamburgból 30 tonna tökehállal, 20 tonna cacaoval és 40 tonna kávéval. „Zrinyi” magyar gőzös Valenciából 600 láda olajjal, 320 zsák paprikával és 30 tonna vegyes áruval. „Atlantico” osztrák gőzös North-Shieldsből 2200 tonna köszénnel.

Indult: „Róma” német gőzös Hamburgba üresen. „Josephine” osztrák gőzös Triesztbe üresen. „Sat” olasz vitorlás Anconába 340 tonna fával. „Madonna del Monte Alto” olasz vitorlás Catániába 250 tonna fával.

Távirat ◀▶ Telefon

A külügyi albizottság ülése.

BUDAPEST, okt. 28. A magyar delegáció külügyi albizottsága legközelebbi ülését hétfőn délelőtt tartja meg. Az ülésre a delegátusok Hédeváry miniszterelnök vezetésével vasárnap utaznak Bécsbe.

A horvát választások.

ZÁGRÁB, okt. 28. Ma reggel kezdődtek meg a horvátországi képviselőválasztások rendkívüli izgalom között. A mai választásokkal el fog dőlni Tomasics horvát bán sorsa. Horvát kormánykörökben aggódnak, mert nem hiszik, hogy Tomasics megszerezhesse a választásokon a kormányzáshoz szükséges többséget.

Az osztrák hadügyi albizottság.

BÉCS, okt. 28. Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága ma kezdte meg a hadsereg rendes költségeinek a részletes tárgyalását, mely alkalommal a magyarok ellen támadó felszólalások történtek.

Tomaschek delegátus megemlíti, hogy az osztrák-magyar hadsereg tisztikara a legénység létszámához s a külföldi hadseregekhez képest túlságosan nagy s ezért követeli a tisztikar csökkentését. Szociáldemokratikus szempontból szükségesnek tartja az egy éves önkéntesi intézmény eltörlését. Végül támadja a magyarokat s ellenzi, hogy a magyar katonai követelések teljesítését nyerjenek.

Mandics tiltakozik az ellen, hogy a horvát választásokra katonaságot rendeltek ki s katonai erőt vesznek igénybe. Támadja a magyarokat s azt mondja, hogy a magyar katonai követelésekkel egész Ausztriának szembe kell helyezkedni.

Az ülés folyik.

Nagy György királysértési pöre.

BUDAPEST, okt. 28. A budapesti törvényszék esküdtbirósága ma kezdte tárgyalni Nagy György dr. volt országgyűlési képviselő királysértési perét. Nagy György, miután erdélyi kerületében a legutóbbi választásoknál kibukott, Hódmezővásárhelyen nyitott ügyvédi irodát. Midőn híre járt, hogy a király nyolcvan éves születése évfordulóján több politikai bűnösnek megkegyelmez, Nagy György egy újságban kijelentette, hogy a kegyelemre nem reflektál.

A tárgyalás elején felolvasták Nagy György királysértő beszédét, amelyet ez év január huszonnegyedikén mondott a budapesti Saskörben. A beszéd olyan hangon emlékezik meg az uralkodóról, ahogy a magyar királyról még soha nem írtak és nem beszéltek.

A beszéd felolvasását a hallgatóság soraiban ülő Gabányi Miklós volt országgyűlési képviselő folyton „ugy van!” közbeszólásokkal zavarta, miért az elnök a tárgyalásról egyszer és mindenkorra kitiltotta.

A kihallgatás alkalmával Nagy György kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek és hogy azt, amit elmondott, az első szótól az utolsóig fentartja.

A tárgyalás folyik.

Elítelt álhirlapiró.

BUDAPEST, okt. 28. A kassa-oderbergi vasut igazgatóságának feljelentésére a rendőrség hamis név és cím használatért kétszáz korona pénzbírságra ítélte Garai Manó álhirlapirót.

Portugália adósságai.

LISSZABON, okt. 28. A kormány értesítette a külföldi államokat, hogy teljes összegben átvállalja az államadósságokat és gondoskodni fog törlesztésükről. A külföldi adósságok 1 milliárdnál is nagyobb összegre rugnak. A törlesztés biztosítására a kormány lekötötte a vámbevételeket, a dohány- és gyufamonopólium jövedelmeit. Ezenkívül a sürgős állami szükségletek ellátására az ideiglenes kormány 4 százalék kamatláb mellett kölcsönt keres, amelynek fedezeteképpen havonként lekötötte az állami bevételeket.

A török kölcsöntárgyalás.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 28. A kölcsöntárgyalások kedvező eredménnyel biztatnak. Az anatóliai vasutak 11 milliót hajlandók a kormány rendelkezésére bocsátani s erre az összegre előleget nyújtanak. Az osztrák bankcsoportoktól 4% mellett 85 százalékos árfolyamon szintén kedvező ajánlat érkezett. A porta teljes mértékben elfogadta a német bankkonzorcium feltételeit és a kölcsön megkötése már csak rövid idő kérdése. A kormány kérésére a tárgyalásokat ezentúl nem Berlinben, hanem Konstantinápolyban fogják folytatni. Egy angol-amerikai pénzcsoport táviratozott Drzsavid pasa pénzügyminiszternek, hogy szombaton szintén ajánlatot fog tenni a kölcsön átvételére.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

PÁLMAI I.
fogtechnikai műterme
FIUME,
Riva Szapáry 2. szám II. emeleten van.

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” védjegyvel!

Szlovákiai sósvíz

CZUKORBETEGSÉG ELLEN
speciális gyógyital.
KÖHÖGÉST, REKEDSÉGET, IDULT GYOMOR ÉS
HUGYSZERV SAJOKAT
GYÖKERESEN GYÓGYÍT.

Főraktár: Stenczi és Fritsch cégnél
Fiume. Telefon 944. szám.

Tisztviselőnek lakást keres

teljes ellátással jobb családnál. Esetleg más tisztviselővel vagy tanítónővel is együtt bérelne szobát. Cim a kiadóban.

Intelligens urileány, ki a magyar és német nyelvet tökéletesen birja és hat évig nevelőnői minőségben volt alkalmazva, gyermekek mellé, vagy más megfelelő állást keres. Cim: Reszler Ella, Abbazia Villa Stella.

Egy gazdátlan

fiatal vadászkutya

van két hét óta az abbaziai Quarnero kávéházban. Tulajdonos átveheti ugyanott Glück igazgatónál.

Egy utcai és egy udvari

butorozott szoba

kiadó. Corsia Deák 20 II. em. balra.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
jó hírű kaposvári cigányzenekara hang-
versenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.
TULAJDONOS:
ifjú BUDAI KÁROLY

Fiume első, legnagyobb és
legjobb hírnevű óraüzlete

Alapítva 1880

Alapítva 1880

Nattich Henrik - Fiume (CORSO)
CHRONOMÉTER ÉS MŰRÁS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-
hütte-féle gyártmányú elsőrendű órákban
és chronométerekben.

Sima Károly

Fiume, Vicolo dell'Ospedale 4. sz.
Elvállal díszfestészeti, szoba-
festő és cimfestő munkákat,
valamint bútor- és bádógfénye-
zést. Mérsékelt árak. Pontos
kiszolgálás.

Fiumei Ör- és Záró Intézet

Via Riva 2. - FIUME - Telef. 11-10

- Elvállal mindennemű felügyeletet
- és pedig: villák, hajók, raktárak,
- telkek gyárak és mindennemű
- szabadon fekvő áru őrzését a
- :: legelőnyösebb feltételek mellett. ::

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szapáry, az Adria palota mellett.
Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.
Közvetlen termelőktől beszerelt ma-
gyar borok. Kitűnő villás reggeli.

➔ Mérsékelt árak. ➔

Az átutazó és a helybeli magyarság
találkozó helye. Elegáns vendégszobák
tengeri kilátással kaphatók.

Telef. 11-49 Tulajdonos:
LIBERMANN IZSÓ

SZABO VIKTORIA MOSODÁJA

Via Serpentina 20. sz.
Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tözsdében

- ▼ **Marólug nélküli kézi mosás.**
- ▼ Mindenféle női piperék, férfi-ing,
- ▼ gallér, kézelő stb. a legpontosabban
- ▼ :: elkészítve házhoz szállítanak. ::

Bazar al Buon Mercato

NEMES HENRIK
Fiume, Via Fiumara 4.
Legjobb és legolcsóbb bevásárlási
forrás. Állandó nagy raktár min-
dennemű cipőkben, harisnyákban, kézitáskákban, utazási cikkekben,
gyermekjáték, diszmutárgyak, gyermekkocsik, játékkártya, ernyők és sárcipőkben.
Leszállított árak.

Adria szálló és étterem

adamich és Adria utca FIUME Zmaió palota
A város központjában a hajóállomás
közelében. Kényelmesen berendezett szo-
bák tengeri kilátással, fürdővel és vil-
lanyos világítással.

Kitűnő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

BROTT LAJOS

vegytisztító és ruhajavitó intézet
Fiume, Vicolo della Germania I. sz.

Harisnyakötőde Fiumében.

Deák korzó 26. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó mun-
kát, úgy kör- mint hosszugépen. Haris-
nya fejelések jutányos árban végeztenek
Minél több szives megbízást kér

Czimmermann Györgyné.

— Hirdetéseinkre —

— — felhívjuk — —

● olvasóink figyelmét ●

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni

„MERCUR“

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE.

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpon-
tosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készül-
nek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány
szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műin-
tézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF
a „MERCUR“ könyvnyomda
tulajdonosa.

TELEFON 932

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni **VELENCE** a Lido hajóállomással
szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák.
Fedett és nyílt terrasz. Német és magyar
konyha.

Müncheni és pilzeni sör egyenesen a hor-
dóból kimérve.

Levelezés minden nyelven.

AURORA kávéház Vence Szt Márktér

Kitűnő fagyalt, tea kávé, cso-
koládé, cukrászsütemények stb.
Előzékeny kiszolgálás.
Kiránduló társaságoknak és
iskoláknak olcsóbb árak.

Első Fiumei Magyar

Karpitos és diszitő

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tükördívánok, szőnyegdíván, gar-
niturák, matracok készen kaphatók.
Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb
berendezésig minden nemű kárpitos, diszitő
és angol bormunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér

Garami József, utóda Eisler S. kárpitos.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik-
és üvegekészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés. **78 kiállítási terem.** Magyar ügyvezető.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás
(manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations
massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltá-
volítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállal-
tatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásban
is elvégeztenek.

Via Governo 2, II. em.

Telefon 11-89

„A TENGERPART“

— telefonszáma —

229

Ha előfizetni akar, vagy
hirdetni valója van
hívja fel ezt a számot

229

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR“, NYOMDÁJÁBAN FIUME.